

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003441

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Таран Максим Вікторович

2. Maksym V. Taran

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія та археологія

Дата захисту: 07-09-2026

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15951

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.61.13

Тема дисертації:

1. Розвиток волонтерського руху в Україні в умовах російсько-української війни (2014 – 2022)
2. Development of the Volunteer Movement in Ukraine during the Russo-Ukrainian War (2014 – 2022)

Реферат/анотація:

1. Дисертація є комплексним дослідженням розвитку волонтерського руху в Україні після Революції Гідності, в період 2014 – 2022 рр. Метою дисертаційного дослідження є комплексний аналіз процесу становлення та розвитку волонтерського руху в Україні після Революції Гідності в контексті соціально-економічних і суспільно-політичних трансформацій де волонтерство розглядається як ключовий компонент громадянського суспільства на прикладі діяльності провідних вітчизняних і зарубіжних волонтерських організацій. Особливу увагу приділено волонтерській діяльності в закладах освіти різних рівнів як важливого складнику загальнонаціонального руху. У дисертації вперше комплексно досліджено становлення та розвиток волонтерського руху в Україні в проміжку часу між Революцією гідності та початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України, як невід'ємну складову інституалізації волонтерства в країні, оскільки подальші події зумовили зміни самої природи волонтерського руху, який значно масштабувався та трансформовався ставши важливою складовою руху опору в Україні. Зосереджуючись на комплексному вивченні розвитку волонтерського руху в зазначений період, з'ясовано,

що малодослідженими на сьогоднішній день залишаються питання впливу волонтерських структур на національно-патріотичне виховання молоді, соціальної стратифікації учасників руху, його матеріально-технічного й фінансового забезпечення, а особливо – становлення та розвитку міжнародного волонтерського сектору в Україні. Крім того, основні напрями діяльності волонтерських організацій (допомога учасникам АТО/ООС і внутрішньо переміщеним особам) також потребували глибшого вивчення, зокрема в перші роки бойових дій на Сході України (2014 – 2015 рр.), коли волонтерський рух в постмайданний період перебував на піку свого розвитку. Саме на висвітленні цих напрямків розвитку волонтерського руху в Україні в постмайданний період була зосереджена головна увага в дисертаційному дослідженні. У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертації, її науково-практичне значення, мету, завдання, об'єкт, предмет і новизну, а також наведено дані про апробацію результатів, структуру та обсяг роботи. У першому розділі дисертації «Історіографія, джерельна база та методологія дослідження», зазначено, що піднесення волонтерського руху в Україні після Революції Гідності зумовило появу численних публікацій, присвячених різноманітним напрямкам розвитку волонтерства, в тому числі історичним аспектам, закордонному досвіду волонтерської діяльності, впливові волонтерського руху на становлення громадянського суспільства, молодіжному та іншим напрямкам волонтерської роботи. Проаналізувавши стан наукової розробки проблематики розвитку волонтерського руху в Україні в умовах російсько-української війни, зроблено висновок, що, незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених окремим аспектам волонтерської діяльності, питання соціальної стратифікації волонтерського руху, його матеріально-фінансового забезпечення, діяльності міжнародних волонтерських організацій та ролі волонтерства у національно-патріотичному вихованні молоді залишаються недостатньо дослідженими, як і відсутній комплексний підхід до вивчення волонтерського руху в сучасній українській історіографії, що і обумовило актуальність обраної тематики дисертаційного дослідження. З'ясовано, що основу джерельної бази дисертаційної роботи становлять нормативно-правові акти, матеріали офіційних сайтів волонтерських організацій, результати соціологічних досліджень, інформація отримана з офіційних сайтів вітчизняних та провідних закордонних волонтерських організацій, включаючи звіти про основні напрямки діяльності, інтерв'ю учасників волонтерського руху. Разом з тим, офіційні сайти закладів загальної середньої, фахової передвищої та вищої освіти дали можливість оцінити масштаби розвитку волонтерського руху серед студентської й учнівської молоді, тоді як результати розгорнутих соціологічних досліджень та опитувань, значною мірою розкрили соціальну стратифікацію волонтерства в Україні. Численні нормативно-правові акти, міжнародні угоди, інтерв'ю безпосередніх учасників волонтерського руху, окремі публікації у вітчизняній і закордонній пресі, архівні матеріали, експозиції музеїв, відомості зі сторінок соціальних мереж, суттєво доповнили джерельну базу дослідження.

2. This thesis is a comprehensive study of the development of the volunteer movement in Ukraine following the Revolution of Dignity, during the period 2014 – 2022. The aim of this doctoral research is to provide a comprehensive analysis of the formation and development of the volunteer movement in Ukraine following the Revolution of Dignity, within the context of socio-economic and socio-political transformations, where volunteering is regarded as a key component of civil society, using the activities of leading domestic and international volunteer organisations as examples. Particular attention is paid to voluntary activities in educational institutions at various levels as an important component of the nationwide movement. The thesis provides the first comprehensive study of the emergence and development of the volunteer movement in Ukraine during the period between the Revolution of Dignity and the start of the Russian Federation's full-scale invasion of Ukrainian territory, as an integral part of the institutionalisation of volunteering in the country, as subsequent events led to changes in the very nature of the volunteer movement, which expanded significantly and transformed into an important component of the resistance movement in Ukraine. By focusing on a comprehensive study of the development of the volunteer movement during this period, it was found that the following issues remain under-researched to date: the influence of voluntary organisations on the national and patriotic education of young people; the social stratification of the voluntary movement; the logistical and financial support for voluntary activities; and, in particular, the emergence and development of the international voluntary movement in Ukraine.

Furthermore, the main areas of activity of volunteer organisations (assistance to participants in the Anti-Terrorist Operation/Joint Forces Operation and internally displaced persons) also required more in-depth study, particularly during the early years of hostilities in eastern Ukraine (2014 –2015), when the volunteer movement in the post-Maidan period was at the peak of its development. It was precisely on highlighting these areas of development of the volunteer movement in Ukraine during the post-Maidan period that the main focus of the dissertation research was centred. The introduction justifies the relevance of the dissertation's topic, its scientific and practical significance, its aim, objectives, object, subject and novelty, and provides details on the testing of the results, the structure and scope of the work. In the first chapter of the thesis, «Historiography, source base and methodology», it is noted that the rise of the volunteer movement in Ukraine following the Revolution of Dignity led to the emergence of numerous publications devoted to various aspects of the development of volunteering, including historical aspects, international experience of voluntary activity, the influence of the volunteer movement on the formation of civil society, youth volunteering and other areas of voluntary work. Having analysed the state of academic research into the development of the volunteer movement in Ukraine against the backdrop of the russo-ukrainian war, it is concluded that, despite the existence of a significant number of academic works devoted to specific aspects of volunteering, the issues of social stratification within the volunteer movement, its material and financial support, the activities of international voluntary organisations, and the role of volunteering in the national-patriotic education of young people remain insufficiently researched; furthermore, there is a lack of a comprehensive approach to the study of the voluntary movement in contemporary Ukrainian historiography, which explains the relevance of the chosen topic for this doctoral research. It has been established that the source base of the dissertation comprises regulatory and legal acts, materials from the official websites of volunteer organisations, the results of sociological studies, information obtained from the official websites of domestic and leading foreign voluntary organizations –including reports on their main areas of activity – and interviews with participants in the voluntary movement. At the same time, the official websites of general secondary, pre-higher vocational and higher education institutions made it possible to assess the scale of the volunteer movement's development among students and school pupils, whilst the results of in-depth sociological studies and surveys largely revealed the social stratification of volunteering in Ukraine. Numerous regulatory and legal acts, international agreements, interviews with direct participants in the volunteer movement, selected publications in the domestic and foreign press, archival materials, museum exhibitions, and information from social media pages have significantly supplemented the research's source base.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Таран М. Діяльність провідних американських та західноєвропейських волонтерських організацій в Україні (2014 – 2024 рр.). Американська історія та політика: науковий журнал. № 18. 2024. Київ: ТОВ «Видавництво «Юстон»». С. 57-68.
- 2. Taran M. Ukrainian volunteer movement and development of civil society (2014 – February 2022). Society. Document. Communication. Vol.9(2). 2024. P.19-28.
- 3. Таран М. Участь волонтерських організацій в наданні допомоги внутрішньо переміщеним особам як один з головних напрямків розвитку волонтерського руху в Україні після Революції гідності. Український літопис. 2024. Вип. 4. С. 126-134.

- 4. Таран М. Соціальна стратифікація волонтерського руху в Україні після Революції гідності в контексті суспільно-політичних змін. Європейські історичні студії: науковий журнал. Київ. 2026. № 33. С. 178-191.
- 5. Таран М.В. Форми взаємодії волонтерів та силових структур на початковому етапі проведення АТО (2014 – 2015 рр.). Науковий вісник «Гілея». 2023. Випуск 183(4). С. 43-50.
- 6. Maksym Taran. Problems of internally Displaced Persons in Ukraine and Ways to Overcome Them. Researching Internal Displacement. Дослідження Внутрішнього Переміщення, відділу Школи передових досліджень, університету Лондону. Дата публікації: 29 травня 2025 року.
- 7. Таран М.В. Участь бібліотечних установ України у волонтерському русі після Революції гідності. Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека. Люди. Війна. Втрати і звершення». Матеріали VII краєзнавчих читань пам'яті академіка Петра Тронька, м. Київ, 8 листопада 2023 р. С. 304-311.
- 8. Таран М. В. Особливості діяльності волонтерських організацій в Україні з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам. The 9th International scientific and practical conference «Modern problems of science, education and society» (November 6-8, 2023) SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2023. С. 1059-1065.
- 9. Таран М.В. Участь волонтерських організацій в наданні допомоги військовим та цивільному населенню під час повномасштабного вторгнення РФ на територію України. Соціокультурні трансформації в Україні ХХ-ХХІ ст. і подолання радянської спадщини в освіті, культурі, ментальності. Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції. 14 лютого 2024 року. Переяслав, 2024. С. 124-128.
- 10. Таран М.В. Особливості фінансового забезпечення волонтерських організацій в Україні після Революції гідності. The 3rd International scientific and practical conference «Perspectives of contemporary science: theory and practice» (April 28-30, 2024) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2024. С. 892-898.
- 11. Таран М.В. Соціальна стратифікація волонтерського руху в Україні (2014-2020 рр.). The 6th International scientific and practical conference «Perspectives of contemporary science: theory and practice». (July 22-24, 2024) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2024. С. 370-376.
- 12. Таран М. Становлення законодавчої бази волонтерського руху в новітній історії України. Україна в культурно-історичних процесах минулого та сьогодення: зб. матеріалів І Всеукр. наук. конф. (м. Переяслав, 23 жовтня 2024 р.). Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2025. С. 89-98.
- 13. Таран М.В. Вплив волонтерства на національно-патріотичне виховання молоді (2014-2020 рр.). The 11th International scientific and practical conference «Perspectives of contemporary science: theory and practice» (December 9-11, 2024) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2024. С. 981-987.
- 14. Таран М.В. Вплив волонтерства на суспільно-політичне життя в незалежній Україні. Соціокультурні трансформації в Україні ХХ-ХХІ ст. і подолання радянської спадщини в освіті, культурі, ментальності. Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції. 14 лютого 2025 року. Переяслав, 2025. С. 124-128.
- 15. Таран М.В. Висвітлення ролі волонтерського руху з підтримки учасників бойових дій та цивільного населення після Революції гідності в сучасній українській історіографії. The 7th International scientific and practical conference «Global trends in science and education» (July 28-30, 2025) SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2025. С. 301-307.
- 16. Таран М.В. Офіційні сайти волонтерських організацій як важливе джерело з вивчення волонтерського руху в Україні (2014-2022 рр.). The 12th International scientific and practical conference «Global trends in science and education» (December 15-17, 2025) SPC «Sci-conf.com.ua» Kyiv, Ukraine. 2025. С. 976-982.
- 17. Таран М.В. Участь української молоді у волонтерському русі після Революції гідності.(за даними соціологічних досліджень 2014-2021 рр.). The 1st International scientific and practical conference «Scientific development in a changing world» (January 20-22, 2026) SPC «Sci-conf.com.ua», Lviv, Ukraine. 2026. С. 658-664.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U111013

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіропол Володимир Олександрович

2. Volodymyr O. Siropol

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6069-2609

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дудар Василь Леонідович

2. Vasyl' L. Dudar

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6064-9408

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазуренко Валентин Миколайович
2. Valentyn M. Lazurenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3441-4485

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горінов Павло Валерійович
2. Pavlo V. Horinov

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8294-2784

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=c6jlKE0AAAAJ>;
<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58507032400>

Повне найменування юридичної особи: Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 44807628

Місцезнаходження: вул. Пирогова, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Войтенко Юрій Миколайович
2. Yurii M. Voitenko

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3782-5471

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Логвинюк Тетяна Василівна

2. Tetiana V. Lohvyniuk

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0892-2993

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коцур Леся Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коцур Леся Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сіропол Володимир Олександрович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна